

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 2015

628/2015

Laki

pakkokeinolain 10 luvun muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 1 ja 14 §, 15 §:n 1 momentti ja 2 momentin 2 kohta, 39 §:n 2 ja 4 momentti, 40 §:n 1 momentti ja 3 momentin 2 kohta, 47 §:n 2 momentti, 48 §:n 1 momentti, 56 §:n 4 momentti, 57 §:n 1 momentti sekä 65 §, sellaisina kuin niistä ovat 14 § osaksi laissa 1069/2014 sekä 56 §:n 4 momentti ja 57 §:n 1 momentti laissa 1146/2013, seuraavasti:

10 luku

Salaiset pakkokeinot

1 §

Soveltamisala

Telekuuntelua, tietojen hankkimista telekuuntelun sijasta, televalvontaa, tukiasematietojen hankkimista, suunnitelmallista tarkkailua, peiteltyä tiedonhankintaa, teknistä tarkkailua (tekninen kuuntelu, tekninen katselu, tekninen seuranta ja tekninen laitetarkkailu), teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimista, peitetoimintaa, valeostoa, tietolähdetoimintaa ja valvottua läpilaskua voidaan käyttää esitutkinnassa salassa niiden kohteilta. Näiden keinojen käytöstä rikoksen estämiseksi ja paljastamiseksi säädetään poliisilaissa ja rikostorjunnasta Tullissa annetussa laissa (623/2015).

Mitä tässä luvussa säädetään esitutkintaviranomaisen tai esitutkintavirkamiehen oikeudesta käyttää pakkokeinoja, koskee peitetoimintaa, valeostoa ja tietolähteen ohjattua

käyttöä lukuun ottamatta poliisin lisäksi rajavartio-, tulli- ja sotilasviranomaisia sen mukaan kuin siitä laissa erikseen säädetään. Tullin oikeudesta käyttää peitetoimintaa, valeostoa ja tietolähteen ohjattua käyttöä tullirikoksen esitutkinnassa säädetään rikostorjunnasta Tullissa annetussa laissa. Tullirikoksen esitutkinnassa suoritettavan peitetoiminnan ja valeoston toteuttaa poliisi Tullin pyynnöstä. Keskusrikospoliisin päällikön päätöksellä yksinomaan tietoverkossa tehtävän peitetoiminnan ja valeoston voi kuitenkin toteuttaa myös salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu tullirikostorjunnan tullimies.

14 §

Peitelty tiedonhankinta ja sen edellytykset

Peiteltyllä tiedonhankinnalla tarkoitetaan tiettyyn henkilöön kohdistuvaa lyhytkestoisessa vuorovaikutuksessa tapahtuvaa tiedonhankintaa, jossa poliisimiehen tai Tullin rikostorjunnan tullimiehen tehtävän salaamiseksi käytetään vääriä, harhauttavia tai peiteltyjä tietoja.

Poliisi saa käyttää peiteltyä tiedonhankintaa, jos on syytä olettaa, että toimenpiteellä saadaan selvitystä:

- 1) rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- 2) seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä tai parituksesta;
- 3) huumausainerikoksesta;
- 4) terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelusta taikka kouluttautumisesta terrorismirikoksen tekemistä varten tai terroristiryhmän rahoittamisesta, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta;
- 5) törkeästä tulliselvitysrikoksesta;
- 6) suunnitelmalliseen, järjestäytyneeseen, ammattimaiseen, jatkuvaan tai toistuvaan rikolliseen toimintaan liittyvästä varkaudesta tai kätkemisrikoksesta;
- 7) panttivangin ottamisen valmistelusta; taikka
- 8) törkeän ryöstön valmistelusta.

Tulli saa käyttää peiteltyä tiedonhankintaa, jos on syytä olettaa, että toimenpiteellä saadaan selvitystä:

- 1) rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- 2) tullirikokseksi katsottavasta huumausainerikoksesta;
- 3) salakuljetuksesta; taikka
- 4) törkeästä tulliselvitysrikoksesta.

Peitelty tiedonhankinta ei ole sallittua asunnossa edes asunnonhaltijan myötävaikutuksella.

15 §

Peitellystä tiedonhankinnasta päättäminen

Keskusrikospoliisin, suojelupoliisin tai poliisilaitoksen päällikkö taikka tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu virkamies päättää peitellystä tiedonhankinnasta. Peitellystä tiedonhankinnasta tullirikoksen selvittämiseksi päättää Tullin rikostorjunnan päällikkö tai tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu tullimies.

Päätös peitellystä tiedonhankinnasta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 2) peitellyn tiedonhankinnan toteuttava yksikkö ja siitä vastaava poliisimies tai Tullin rikostorjunnan tullimies;

39 §

Tietolähdetoiminta ja tietolähteen ohjatun käytön edellytykset

Poliisi tai Tulli saa pyytää tähän tarkoitukseen hyväksytyä, henkilökohtaisilta ominaisuuksilta sopivaa, rekisteröityä ja tiedonhankintaan suostunutta tietolähdettä hankkimaan 1 momentissa tarkoitettuja tietoja (*tietolähteen ohjattu käyttö*).

Tietolähdettä koskevien tietojen tallettamisesta henkilörekisteriin ja palkkion maksamisesta säädetään poliisilaissa ja rikostorjunnasta Tullissa annetussa laissa.

40 §

Tietolähteen ohjatusta käytöstä päättäminen

Keskusrikospoliisin, suojelupoliisin tai poliisilaitoksen päällikkö taikka tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu virkamies päättää tietolähteen ohjatusta käytöstä. Tietolähteen ohjatusta käytöstä Tullin tutkiman tullirikoksen selvittämiseksi päättää Tullin rikostorjunnan päällikkö tai tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu tullimies.

Päätös tietolähteen ohjatusta käytöstä on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 2) tiedonhankinnan toteuttava yksikkö ja sen toteuttamisesta vastaava virkamies;

47 §

Salaisen pakkokeinon käytön suojaaminen

Poliisi tai Tulli saa käyttää vääriä, harhauttavia tai peiteltyjä tietoja, tehdä ja käyttää

vääriä, harhauttavia tai peiteltyjä rekisterimerkintöjä sekä valmistaa ja käyttää vääriä asiakirjoja, kun se on välttämätöntä jo toteutetun, käynnissä olevan tai tulevaisuudessa toteutettavan salaisen pakkokeinon käytön suojaamiseksi.

48 §

Suojaamisesta päättäminen

Keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö päättää 47 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rekisterimerkinnän tekemisestä ja asiakirjan valmistamisesta. Jos kyse on Tullin tutkiman tullirikoksen estämisestä, asiasta päättää Tullin rikostorjunnan päällikkö.

56 §

Ylimääräisen tiedon käyttäminen

Ylimääräistä tietoa saa lisäksi käyttää aina rikoksen estämiseksi, poliisin tai Tullin toiminnan suuntaamiseksi ja syyttömyyttä tukevana selvityksenä.

57 §

Tietojen hävittäminen

Ylimääräinen tieto on hävitettävä sen jälkeen, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai

Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 2015

jätetty sillensä. Ylimääräinen tieto voidaan kuitenkin säilyttää ja tallettaa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa tai tullilaissa (1466/1994) tarkoitettuun rekisteriin, jos tieto koskee tämän luvun 56 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka jos tieto on tarpeen rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen rikosten estämiseksi. Tiedot, joita ei ole hävitettävä, on säilytettävä viiden vuoden ajan siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä.

65 §

Salaisten pakkokeinojen käytön valvonta

Poliisihallitus ja salaisia pakkokeinoja käyttävien yksiköiden päälliköt valvovat poliisin osalta salaisten pakkokeinojen käyttöä. Tullin rikostorjunnan salaisten pakkokeinojen käyttöä valvoo Tulli ja sen salaisia pakkokeinoja käyttävien yksiköiden päälliköt.

Sisäministeriön ja valtiovarainministeriön on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomus salaisten pakkokeinojen ja niiden suojaamisen käytöstä ja valvonnasta.

Oikeusasiamiehelle annettavista rikoksen estämiseksi tai paljastamiseksi käytettyä salaista tiedonhankintaa koskevista kertomuksista säädetään poliisilaissa ja rikostorjunnasta Tullissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2015.

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Sisäministeri *Päivi Räsänen*